

MAGYAR KÜRIR

Bétsből, Kedden, December' 1-ső napján 1818.

Szent Ilona.

Közelebb költ levelünknél az elején már jelentettük, hogy azon tárgyról, melyről ott szó van, nagyon bajos valami bizonyost írni, mint hogy a' Londoni kétféle gondoskodású újságlevelek ezt is ellenkezőleg fogják a' közönség' elejébe terjeszteni. Akkor csak a' Ministerialis újságokból, tudniillik a' *Morning-Post*-ból 's a' Kurirból irtunk a' Sz. Ilonai dolgokról, mert még akkor nem esett volt értésünkre, hogy ugyan azon dolgoknak, melyről a' Ministerialisok oly meghatározott bizonyossággal irtak, miféle szín alatt fognak a' Ministerekkal ellenkező írók ellentmondani. Már most tudjuk mit mondanak, vagy legalább a' *Morning Chronicle* mit mond. Úgy írja-lé az egész dolgot, mint költeményt. Azt mondja: Hogy nem rég', egy Frantzia-újságlevelekkel és könyvekkel töltött ládát valaki Szent Ilona szigetére valakihez küldvén, hogy ez a' valaki azt a' *Longwoodi* Frantziáknak adja, ezt a' ládát az a' hajós Kapitány, kitől oda küldetett, mint valami nagyon fontos portékát, a' Kormányozónak *Hudson Lowé*-nak kezébe adta: hanem már most azt kellene megmutatni, hogy az vagy azok, a' kik ezen ládát oda küldötték, az abban volt irások 's újságlevelek által a' Bonaparte' elszökötésén iparkodtak, mert még eddig nem tudjuk, hogy a' Kormányozó valami egyéb elszökésre való esz-köznek nyomába akadtott volna. Generális *Bertrand* nem régen Flandriába

egy aszszonyemberhez, a' feleségének valami rokonához, irván, ezt arra kérte, hogy küldjön neki valami új irasokat, könyveket, mellyeket, a' melankholia' elzése végett egyszermászsor olvasgathasson. Ezen aszszonyság tehát az Anglus Ministerekhöz folyamodván kérte őket, hogy küldhessen könyveket *Bertrand*-nak: de nem nyerte meg kérését, oly valósztt kapván, hogy az Anglus Ministerek magok akarnak valami könyvgyűjteményt *Longwood*-ba küldeni. Melly igéretet azonközben a' Ministerek nem teljesítvén, így történt, hogy valaki jónak találta egy ládát könyvekkel és újságlevelekkel megtöltvén egy Sz. Ilona felé evező Kapitánynak által adni, 's ezt megkérni, hogy egy *Longwood*-ba lakó barátjának adja által, egy levéllel edjött, melyben arra kérte a' küldő ezen *Longwoodi* barátját, hogy szolgáltatassa kezébe az említett könyveket és újságleveleket a' *Longwood*-ban lakó elhagyatott Frantziáknak. Annak neve, kihez a' láda küldetett; *F.* betűn kezdődik. Ő a' dologból, vagy, hogy mik legyenek a' ládában, telyességgel semmit se' tudott, még is vizsgálás alá vonták a' szigeten lévő Élőljárók. Abból, hogy egy idegen szerény egy levelet hozzá adressírozott nem következik, hogy valami rossz dologba avatta volna magát: azonban csak ugyan megeshetik, sőt gyanítható dolog is az, hogy őtet el fogják a' szigetről igazítani, ha egyebért nem is legalább azért, hogy valami szint 's fontosságot adhassanak a' kintrombitált hírnek hogy

tudniillik Bonapartét el akarták volna a' barátjai szöktetni, 's több effélek.)“

A' Kurir azonközben még ma is nem csak hogy áll a' mellett, a' mit ezen tárgyról kihirdetett, hanem azt is kérdezi a' *Morning-Chroniclétől*, hogy honnét tudja, 's honnét vette azt az egész historiát, mellyet a' könyvekkel 's újság-levelekkel töltött 's Sz. Ilonára P...hez küldetett ládáról beszéllé? — Azt is erőssíti a' Kurir, hogy azolta, hogy Kapitány Brine a' Musquito nevű hajóval Angliába megérkezett, 's a' *Hudson Lowétól* hozott tudósításokat a' Ministereknek által adta, oly nagy elevenséget lehet észre venni a' Ministerek' Cancellariájában, kkvált az Admiralitás' Cancellariájában, a' milyent a' bekesség' helyreállításától fogva azokban szemlélni nem lehetett; Lord Castlereághoz is azonnal Kurirt küldötték-el Aachenbe.

Ezen tárgyról a' Párisi újság-levelek is megszözlaltak Nov. 18-dikán, 's így fejezik-ki fölöle való gondoskodásokat: —“

„Itt négy napoktól fogva a' közönségnek egész figyelmét azon Sz. Ilonai ügyetlen 's izetlen hírek foglalták-el, mellyeket nagyobb részint az ide érkezett Anglus újság-levelek terjesztettek-el, 's a' magános, de ugyan csak Londonból jött levelek is nagyon neveltek. Hogy mi legyen a' valóság, a'nyival bajosabb eltalálni, hogy azon első Anglus újság-leveleket, mellyek a' Szent Ilonáról érkezett tudósításokról emlékeztek, Nov. 13-dikán este, minekutánna pedig már az olvasó kabinétekbe is kitéfettek volna, a' politzia mind vissza vétette, 's le tartóztatta, melly által még jobban fel-elevenítette az újságon kapó figyelmet, hogy megtudhassa, miben legyen a' dolog' valósága? Azonközben a' tilalom mellett is tsakugyan szert tettek némelly magános olvasók ezen Anglus levelekre,

's így lett osztán, hogy az elhírelt tárgyak eránt természeti világosságot kapott a' közönség. Talán jobb is lett volna ezen Anglus leveleket be nem tiltani, hanem szabadon olvastatni engedni; nem okoztak volna ily megindulást. Hisze' a' valóságnak végre úgy tsak ki kell világosodni, 's a' hamis híreknek a' nyilvánvalóság által eloszlattatni. A' Londoni Ministerialis újság-levelek meg-érték az-zal, hogy a' közönségnek ennyit mondtak: — „Nevetzes levelezés fogattott-el, a' melly *Sz. Ilonával* folytattott, de a' melyből semmi egyéb környülállások ki nem fognak hirdettetni addig, míg a' Ministerek által kiadatandó parantsolatok munkába nem vétettetnek.“ — De nem ily mértékletesek valának ám a' Portsmouthi újság-levelek 's az ezen kikötőhelyből Londonba érkezett magános tudósítások. Ezek meghatározva hirdették, hogy Sz. Ilona szigetén támadás ütött volna ki, sőt hogy *Bonapartét* onnét a' Kormányozó, mihelyest a' lármát látta, hogy el ne szólhessék, a' *Musquitóra* ültette 's Európába küldötte: de a' melly utolsó környülállásnak el-entmondani a' Ministerialis levelek azonnal szükségesnek lenni itélték, egyebek közt így okoskodván, hogy a' Kormányozó egy oly foglyot, a' kinek fogságával vagy elszabadulásával ily nagy fontosságú következesek vannak össze köttetve, kétséglküvül nem bizna egy ily kised hadi hajóra (egy hadi *Stoopra*). Ezen okoskodások által ugyan senkit meg nem győztek a' Ministeri újság-levelek, mert ennek megczáfolására tsak ez a' felelet is elég lehetett, hogy mikor ló nints, számár is jó: hanem eléggé meggyőzte nem soká maga a' dolog a' közönséget, mint hogy a' Musquitónak a' partal való közösülése 24 óra mulva megnyittatván, ekkor minden láthatta, hogy nints ott Bonaparte. Végezetre azon Londoni levelekből, mellyek onnét Nov. 14-dikén

indultak, már most annyi valóságot mi is tanulhatunk, hogy Sz. Ilonán semmi féle támadás nem történt 's Bonaparte most is az ő előbbeni állapotjában van. De egyszersmind tsakugyan erőssítetni látjuk ezen Aeglus Ministeri levelekben azt is, hogy e' fogolynak kiszabadittatására nézve nagyon szélesen kiterjedő plánum ledzttetett légyen fel 's tétetett semmivé, és hogy a' Bonaparte familiájával 's némely Anglusokkal nagyon fontos levelezések fogattattak-el. Kifejezett módon erőssítetik ezen újságlevelek közzül az egygyikben, hogy az öszszeesküvésnek feje egy nagyon elváló Anglus tengeri tiszt lett volna."

Hastings nevű hajó Napkeleti Indiából jöven 6 napig mulatott Sz. Ilona szigeténél, 's azt beszélik az ezen lévő Anglus tiszték, hogy ők ott-létek alatt nagyon iparkodtak látni Bonapartét, de tsak igen kevesen érheték-el czélzátsokat 's ezek is nagyon meszszirol. Ott most senkit se' bósáttanak-ki, a' városból passus nélkül, mellyet a' strázsák gondosan megvisgálnak.

A' *Portsmouthi* újságban, melly az után jött-ki, minckutánna a' *Masquitónak* a' partial való közösülés megengedetett, ily tikkely fordult elő: —,

A' *Masquitóral* való közösülés megengedetetik, a' kinek tettzik. Azok a' tudósítások, mellyeket Kapitány *Erine* ezen hajón hozott, a' Bonaparte' elszöktetésére czélzó öszszeesküvést illetik, melly már a' végrehajtatáshoz igen közel vala, 's a' melynek főbb eszközlőji Angliában vannak."

Egy magános levélben, melly Sz. Ilonáról Sept. 18 - dikán indult, így írnak: — „*Bonaparte* magát többé nem is mutatja. *Longwood* mellett most egy házat építenek az Ex - Császár' számára. Remélik, hogy esztendő nem telik belé, hogy nem leszen oka panaszkodni, hogy nints jó háza a' lakásra."

Belgium.

Az itt kijövő újságlevelekből még most se' sok világosságot merithetünk a' szóben forgó öszszeesküvésre nézve. A' *Vrai Liberal*, melly a' számkivetett Frantziák' organumának neveztetik, azt írja Nov. 16 - dikán, hogy az elfogattak közt néhány fél fizetésre tétetett Belga tiszték is találtatnak, 's ezeken kívül néhány hasonló Frantziák is. Az utolsók között mond lenni egy hazul-elszökött öreg Frantziát is, kit azért fogtak-el, hogy egy tsapszékben lévén, hallotta, hogy lázszasztó beszéd foly, 's azt még is el nem érulta. Végezetre reméni ezen újságnak írója, hogy az előljárok ennek a' kínos bizontalankodásnak, melly ennyi féle képtelen híreknek szülő anyja, véget fognak vetni, 's a' valóságot az azt fedező titkos fátyol alól ki fogják a' közönség' szeméi előtt takarni.

A' *Journal-de-la-Belgique* elcképpen szoll Nov. 19 - dikén: — „Még mind keringenek a' sok féle és számtalan hírek az cránt, hogy mi lehessen az oka annak, hogy itt ily sok embert elfogdosnak. Némelyek szerént már negyvenre is reá megy' a' szemjök, kik között többek találtatnak, a' kik titkos fogságha vitettettek. Már annak az emkernék kikérdezését is elvégezte a' pertelintező bíró, kiről említettük, hogy éppen a' Frantzia határ mellett fogták-el.

Sándor Császár Nov. 17 - dikén délután kivánt jó egészségben megérkezett Brüsszelbe. Minden cerimoniaik (pom-pák) nélkül tartotta oda való bemenetelét. A' következett napon fényes chéd volt az Orániai Prínceznél, mellyen a' Császár is jelen volt Felsőges Annyával egygyütt.

Brüsszelbe Hertzog *Wellington* is megérkezett.

Közép Amerika.

A' Panamai földnyak' keleti partjaitól

nem meszsze esnek, *Santa Catalina*, *Vieja Providentia*, és *Sant-Andréja* nevű Spanyol szigeteskék. A' támadók' egygyik Admirálissa Aury, hivatalos módon megjelentette a' *Jamaikai* Anglus Kormányozószeleknék, hogy ő a' nevezett apró szigeteket Uj-Grenada' számára elfoglalta. *Santa Catalinának* olyan kikötőhelye van, hogy könnyen meg fér benne 200 hajó. Aury itt akban foglalatokodik, hogy minden felől egy számos sereget hordván ide öszsze, 's itt organizálván, jó rendbe szedvén, innét az Uj-Grenadai partokra által szállittsa. Már 800 emberei vannak, mind *Uj-Grenadai* szökvények. A' *Mac-Gregor Gergely* expediízióját is ide várja Angliából.

Ezen szigeteknek Aury által lett elfoglaltatására 's még arra a' hírre nézve, hogy az Északi Amerikai egyesült Státusok' kikötőhelyeikből 's nevezetesen Delavarcból nagyon sok prédáló hajók eveznének ki a' Spanyol támadóknak zászlóikkal, ilyen megjegyzésket adott ki Sept. 30-dikán a' *Ney-Yorki* Nemzeti Ujság: —

„Azon tudósítások szerint, melyeket Déli Amerikából vettünk, azon semmit se' kételkedhetünk, hogy Admirális Aury, Ó-Providentzia 's Szent-Katalin szigeteiket elfoglalta, 's ott egy öszszegyülekesési helyet (*tendez-vous*) állított fel. Örvendünk nélkü, hogy nem oly közel fészkelte meg hozzánk magát, mint mikor Améli a szigetét elfoglalta volt, 's így már nem szolgáltat Országlószékünknek semmi okot arra, hogy az őlk' dolgába kéntelenítették magát avatni. A' mi azt illeti, hogy nálunk illy sok prédáló hajók készülnek 's eveznek ki a' tengerekre a' Támadóknak zászlójik alatt, mi erre csak azt mondhatjuk, hogy a' mi törvényeink ugyan nem tilalmazzák meghatározott módon azt, hogy kikötőhelyeinkben ilyen hajók fel ne készített-

hessenek, de azt még is elmondhatjuk, hogy mi nem dicsérhetjük tőke pénzés lakosainkat azért, hogy vagyonaikat ilyen nem nem es keresetbe verik: sőt azt gondoljuk, hogy e' kárára szolgál a' törvényes kereshedésnek 's halorányságot okoz a' közönséges erköltsiségnek. Hogy találatnak oly emberek, kik oly nagyon gyűlölik az elnyomás' systemáját 's oly nagyon lelkesítettnek a' szabadság' szeretete által, hogy még hazájok' törvényei mellől is annyira a' mennyire eltávozni szabadnak sőt dicséretesnek tartják, csak hogy a' szabadság' terjedését eszközölhessék, kétségbehozhatatlan igazság: de mi nagyon tartunk attól, hogy azoknak az embereknek sziveiket, kikkel ezen hajók megrakattatnak, 's a' kik ezeket a' hajókat a' prédálásból elkészítik, nem a' szabadságért való háborunak dicsőségéért való vágyódás, hanem sokkal inkább a' Spanyol és Portugallus aranyának szomjazása bírja erre a' próbatételre. Annak a' törvénynek józan politikáját, mely hazánkújsáit arra kötelezi, hogy ezen Spanyolország' 's ennek plánta tartományai között való hadakozásban neutralitást tartsanak, senki kétségbe nem hozhatja, 's több effélék.“

A' mi továbbá a' Veneczuelai és Uj-Grenadai tartományokat illeti, ezekre nézve most az a' nevezetes körülállás fordult elő, hogy hajos tudni, hogy valyon öszszetsatolódva akarnak-e ezentúl dolgozni a' Spanyolok ellen, vagy pedig különkülön, a' melly kérdésre némelyeknek vélekedése szerint nem is elébb lehet megfelelni, hanem csak majd a' Mac-Gregor Gergely' expediíziójának visszaérkezése után. Hogy *Bolívár* a' Spanyol Királyi fő vezérnek *Morillónak* megérkezése előtt Uj-Grenadai Insurgens fő vezér volt, e' bizonyos; de az is bizonyos más felől, hogy az Uj-Grenadai támadók' seregének *Morilló* által lett elszélesztetése

után Uj-Grenadát Bolívar oda hagyván, oda máig is vissza nem ment, 's úgy látszik, hogy csak most iparkodik ismét azon, hogy az Uj-Grenadaiakat is a maga részére ismét megnyerhesse. Legalább egy Proklamációjából, mellyet nem régen hozzájok intézett, nem egyebet lehet kihozni.

Északi Amerika.

Míg az Anglusok Amérikanak legészakibb partjai felett keresik az utat, hogy onnői a Tsendestengerre lekerülhessenek, az alatt az Északi Amerikai egygyesült Státusok Országlószéke azt intézte el, hogy miképpen találhatna ő a maga napnyugoti határaitól ugyan azon tenger felé való közösülési utat. Ez Oriási plánum. Két víz által akarja össze kötni az Átlás tengerét a Tsendestengerrel, melly vizek között az egygyiknek neve Missouri, a másiké Columbia. mind kettő az Északi Amérikát ketté hasító hegyek között, mint mondatik egymástól nem messze erednek, 's ama napkeletre, e pedig enyészetre veszi folyását; az a Mississipi és így ezzel egygyütt a Mexikói tengerbe, a másik pedig a Tsendestengerbe önti ki magát. Nagyon nevezetes és közönséges figyelmet érdemlő megjegyzés pedig, hogy ezen nagy plánumnak végrehajtására is, gőz hajónak segédelmével akarnak élni. A plánum rövid szókkal így adatik elő:

Értésére csett az Egygyesült Státusok Országlószékének, hogy azon kőszikláhegyeken, mellyeknek *Rocky-Mountains* a neve, oly út van által, hogy terhes szekerekkel is ált' lehet járni. Nem messze ezen úttól ered a Columbia vizének egy ága. E tájan ered a *Missouri* is. Már hat csak annak kitanulása volna hátra, hogy hol kezdődik mind két viznek azon része, melly a hajókat megkerüli. A Tsendestengertnek a *Columbia* torka mellett lévő partján már állítottak

volt fel egyszer ezen Egygyesült Státusok egy kis plánta fészket, de a mellyet az Anglusok az utolsó háboruban elrontottak. Nem régen egy frégáton ismét népet áldítottak útnak oda, oly rendeléssel, hogy fészkelje meg magát. Ennek a frégátnak felettébb nagyot kell kerülni, mert csak *Cap-Hornnál*, Amérikanak éppen a Déli tsutsánál kerülhet fel arra felé. Sokkal rövidebb lenne az út a Columbia vizén. *Clatsop* volt a neve annak a kis crösségnek, mellyet az Anglusok elrontottak, de a mellynek megfészkelését az Amériakaiak most ismét munkába vették, 's a hol ők idővel, csak egyenes utat találjanak oda, majd nagyobb erősségeket is fognak építeni. Azon forgatják az észeket, hogy itt tsináljanak egy új utat a *Chinával* való közösülésre 's a börtökkel való gazdag kereskedésre. Az expedíziónak elejébe, melyre ezen új útnak feltalálása biztatott, oly rendelés van adva, hogy az említett gőz hajóval a *Missouri* vizén egész addig evezzen felfelé, a meddig csak lehet. Mikor már tovább nem folytathatja evezését, a hajót, melly elbontható részekből áll, bontsa darabokra 's szekerre rakván a feljebb említett nagy úton vigye magával a nevezett kősziklás hegyen által egész addig, míg a *Columbia* vizének azon pontjához nem érkezik, melly a hajót megkerüli. A nagy nevű Kapitányra van bízva az expedízió, és számos katona tsoport van melléje álltatva. Két esztendő alatt fogja megtenni az egész utat; egy esztendőt fordít a hegyek napkelet felé fekvő oldalainak, mászt pedig a tulsóknak beütözésére.

Nagy-Britannia.

Tavalyi újságlevelünkéből emlékezhetnek Olvasóink, hogy valami *Watson* nevű fiatal ember a *Spafieldi* lármaázsolok alkalmatosságával történt gyilkossá-

gert, Londonban 's az országnak egyéb részeiben is halálra kerestetelt, de schol meg nem találtatván, szerentsésen elszökött Amérikába. Mindenek bámultak rajta, hogy oly nagy vigyázás mellett elszököhetett. Most már írják, hogy szökött volt el. Annyit megsajdított volt a' politzia, hogy a' *Vénus* nevű hajón akar elszökni, melyre nézve úgy megvizsgáltak a' hajón mindent, hogy már jobban nem lehetett, még is meg nem találták, vagy jobban szollván, meg nem esmerték. Ott járt a' hajó padlásán a' több emberek közt. Árendánsnak öltözöti volt; az ábrázatját megfestette; a' testit oly mesterségesen és vastagon kitöltötte, hogy reá nézve sokkal kisebbnek vagy rövidebbnek látszott lenni, mint a' Currentaléban le volt írva. Szerentséjére a' padlásán egy *Wilson* nevű útas kisaszszony elájulván vagy csak elszédülvén 's *Watson* éppen mellette állván, ötet kerte a' politziai tiszt, hogy lásson a' leányhoz, melyre nézve *Watson* mind addig ezzel bibelődött, míg a' politziai tiszték mindent még az ő lábáját is megvizsgálták. Az úton egész Amérikáig árendás *Pearson* volt a' neve; ott vette fel ismét a' *Watson* nevet, a' midőn csak elbámultak a' több útasok, halván, hogy *Watson*, kit *Dowerben* oly nagyon kerestek a' politziai tiszték, tsakugyan köztök volt.

Az a' második expeditzió is visszaérkevett már Angliába, melly a' *Baffin* öbliből kereste az utat vagy az északi polushoz, vagy pedig az Északi Amériikai partokon felyül a' *Behring* tsatornája felé. Ezen expeditziónak Kapitánya *Rosz*, minden tapasztalásokból, mellyeket ezen útjában tett, azt hozza-ki, hogy a' *Baffin* crössítése tökéletesen igaz azon tekintetben, hogy a' *Davis* tsatornájából és a' *Baffin* öbliből semmi út nem találatik kifelé a' nagy tengerre. Az egész

öblöt magas part veszi körül. Mikor a' 76 és 78 gráditusú északi vidéken járt ezen expeditzió, igen jeles nemzetre talált azon partokon, egy oly nemzetre, a' melly semmi egyéb nemzetekről nem tud semmit tsak arról, a' hol ő lakik; azt hiszi, hogy hozzá képpest délre az egész világ tsupa jégből áll; semmi fő valóságról, istenről, nintsen semmi képzelődése; soha semmi ellenséget nem esmert; magát tartja (hogy így szolljunk) az egész világ' Monarkhájának.

Az Anglus Királynénak egygyik lába magától felfohadván és sok víz folyván-ki belőlle, erre ő F. ge nagy enyhülést érzett, de ezt némelyek halála órája' elközeledésének tartják lenni.

Hannoverai Ministerne *Münster* Grófné az Európai száorzról, a' hol 3 hónapoktól fogva tartózkodott, Angliába vissza érkevén, *Kanterburyban* egy vendégfogadóban lebetegedett, 's egyszerre két leány gyermeket szült.

Angliában 1817-ben 13,957 bűnösöknek tartott emberekre mondottak ítéletet, kik közzül 1502-től halálra ítélték 's 115-től valósággal meg is ölték; 1805-ben alig telt egynegyed rész ennyire a' bűnösök száma.

A' *Galwai* Grófságban lakó Protestansok szép példáját adták a' magok *Catholica* vallású hazafi társaik eránt viseltető keresztény szeretetjeknek. Gyűlést tartván meghatározták, hogy a' *Parlamentumhoz* kérelmet készítsenek, 's az *Irelandiai Catholicusoknak* teljes felszabadittatását (emancipalltatását) kérjék. A' *Mac-Gregor* Gergely által Angliában felverbuáltatott fegyveres seregen kívül, melly már jó ideje, hogy Amérika felé elevezett, *Nov. 11-dikén* ismét két hajók hagyták oda a' *Themse'* vizét. Ezek is mind a' *Venezuelai* 's *Uj-Grenadai* támadók' számára vannak rakodva. Az egygyiken ül egyebek közt a' *Vene-*

ezelai Ágens M e n d e z, kit, mint olyant, az Anglus Országlószék még nem esmert 's be nem fogadott, a' másikon pedig, melly ezen expeditziónak utolsó szállítványa, maga *Mac-Gregor*, Oberster *Maceronival* a' Murat' (a' Nápolyi volt Király) Adjutánsával 's egyéb volt fő rangú tisztelkek egyetemben.

A a c h e n.

A' Pruszsus Király, nem ment- el ez úttal, mint előre irattatott vala, Aachenből Brüsszelbe, hanem egyenesen vissza tért 20-dikban *Berlin* felé. Nov. 25-dikán *incognito*, Rupp in Gróf nevezet alatt, Frankfurtba érkezett, a' hova minden szempillantásban várták Sándor Császárnak megérkezését is Brüsszelből.

Az öt nagy Monarkhák' Ministerei még 20-dikban Conferentiát tartottak Aachenben. A' Monarkhák' nyilatkozatát, mint mondják, már ekkor nyomtatták Aachenben: de nagy titokban estek mindenek; a' nyomtatóház előtt strázsza állott, 's a' nyomtató mivhely' tulajdonosa esküvés által köttetett-le a' titoktartásra.

Újabb Ujságok.

A' Belgiumi Merkurius így szoll November' 18-dikán: — „Néhány napok

olta oly hírek keringenek itt, mellyeknek telyes hitelt adni még most nem engedi a' vigyázóság. Oly öszszeesküvésekről beszélnek; mellyek által Európának újabb felforgattatásra kellene juttatódni; 's a' környüllállások, mellyekbe öltöztetve ezen dolgokat elő beszéllik, olyanok, hogy egészszen kinéz belőlök az esztelenség 's átkozottság.“

A' *Carlsruhei* újság Redaktörje közöszégesen kinyilatkoztatja, hogy ő hitles helyről tudósított azeránt, hogy az a' tikkely, mellyet a' Frankfurti újságlevelek úgy adtak elő, mint a' melly szerént ezen Brüsszeli emberfogdosásoknak 's a' Sándor Császár' személyét illető próbatételnek egymással öszszekötetések volna, fundamentum nélkül való hír.

Bétsből múlt szombaton vitték-ol meghidegült tetemeit Csehországba a' maga familiai temetőhelyére Opotsnára Feldmarschal Gróf *Colloredo Josefnek* Cs. K. Tanátsosnak, a' Cs. K. Ágyuzók' serege Igazgatójának, a' ki itt Nov. 26-dikán életének 84-dik esztendejében meghalálozott.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —

November' 27-diken 251 — 28-dikán 252 $\frac{1}{2}$ — 30-dikán 252 $\frac{1}{2}$ — forintot.

A' Marhahúsnak fontja, Bétsben, Decemberre, 17 krajtzárra határozatott.

A' gabona' Posonyi mérőjének középara némely piatzokon: —

	Buza	Elegyes	Ro's	Árpa	Zab	Kukoritza
Essegén Nov. 15-ikén	3 — 3 $\frac{1}{2}$ fl.	2 fl. 45 kr.	— —	2 fl.	1 fl. 45 kr.	2 fl. 10 kr.
Földváron 14-dikén	3 fl. 30 kr.	2 fl. 15 kr.	1 fl. 50 kr.	1 fl. 22 kr.	1 fl. 15 kr.	1 fl. 30 kr.
Hanisán 14-dikén	3 fl. 30 kr.	— —	2 fl. 30 kr.	— —	1 fl. 50 kr.	2 fl. 30 kr.
Komáromban 15-ikén	3 fl. 50 kr.	2 fl. 30 kr.	— —	1 fl. 45 kr.	1 fl. 18 kr.	2 fl.
Győrött 14-dikén	5 $\frac{1}{4}$ — 4 $\frac{3}{4}$ fl.	3 fl.	2 fl. 30 kr.	2 fl. 15 kr.	1 fl. 50 kr.	2 fl.
Szegeden 14-dikén	5 fl.	2 fl.	— —	1 fl.	1 fl.	2 fl.
Nagyszombatban 15.	4 fl. 50 kr.	2 fl. 54 kr.	2 fl. 24 kr.	2 fl.	1 fl. 27 kr.	3 fl. 15 kr.
Bétsben 21-dikén	7 fl. 3 kr.	— —	4 fl. 15 kr.	3 fl. 6 kr.	2 fl. 30 kr.	— —

nek, szükségesnek fogják azt ennekutánna találni, hogy az itt kifejeztetett cél-
nak elérésére nézve, vagy magok szemé-
lyesen, vagy pedig Ministereik 's Biz-
tosaik által, azért, hogy önnön dolgaik
felett, a' mennyiben azoknak az ő jelen-
való határozásokhoz valamely függése la-
szen, egygyütt tanátskozzanak: az ő ilyen
összgyülekezésscknek helye és ideje-
pontja mind - annyszor Követségi ösz-
szebeszlés által előre határozottassanak-
meg; abban az esetben pedig, hogy ha
oly tárgyakról kell szónaklenni, mellyek
más Europai Hatalmasságoknak dolgai-
kat illetik, ilyen összgyülekezéseket
csak azoknak a' Hatalmasságoknak forma-
szerént való meghívására lehet tartani,
kikét a' tárgy illet, 's a' kikre nézve
fenntartatik az a' jus, hogy ezen gyüle-
sekben vagy magok személyesen vagy
pedig meghatalmazott Biztosaik által,
részt vehessenek.

5) Hogy az itt kifejeztetett *Határo-
zás* az ide mellékelt Nyilatkozta-
tás által, a' melly, mint ezen Protokol-
lumnak valóságos része úgy tartatik, 's
az által megerössítettett, minden Euro-
pai Országló Udvaroknak tudokra adat-
tassék.

Melynek bizonyosságául ezen Egygye-
zés ötször expedáltatván, ezeknek Orri-
gináljaik az alólirt Cabinétek között köl-
tsönösen kiterésztettek.

Aachen Nov. 15-dikén, 1818

Alairták: —

*Metternich. Richelieu. Castlereagh.
Wellington. Hardenberg. Bernstorff.
Nesselrode. Capodistrias.*

N y i l á t k o z t a t á s .

Abban a' szempillantatban, melyben
az a' határozás, hogy az idegen seregek'
Frantziaország' földjéről visszavonattas-
sanak, a' békességnek Európában való
helyreálltatására az utolsó petsétet reá
üti, 's azok az előre való vigyázási esz-

közök, mellyeket a' szomorú kéntelenség
parantsolt vala, megszűnnek, ő Felső-
geknek az Austriai Császárnak, a' Fran-
tzia Királynak, a' Nagybritanniai Király-
nak, a' Pruszsziái Királynak, 's az Orosz
Császárnak Ministereikre 's telyes hatal-
mú Biztosaikra bizattatott Ejejedelmek-
től, hogy az ök' Aachenben lett öszsze-
gyülekezésscknek resultátuma felől min-
den Europai Országló Udvarokat tudó-
sítsanak, 's ezen végre vélek az itt kö-
vetkező Nyilatkoztatást közöljék: —

„A' Monárkháknak szoros öszszetsa-
tolódása, kik eme' systemára, valamint
önnön principiumaik úgy népeik java ál-
tal vezéreltelvén, reá állottak, Európá-
nak a' maga jövődöbéli tsendességiért
legszebb zálogul szolgál.

Ezen öszszetsatolouásnak célja, ép-
pen oly egy-ügyü, mint jóltévő és nagy.
Semmi politikai új próbatételekre 's a'
Hatalmasságoknak a' fennálló kötések ál-
tal megszenteltetett állapotjoknak semmi
némü megzavartatására, nintsen célzá-
sa. Álhatatos és tsendasj folyamatjáb-
ban semmi egyéb iparkodás nem találta-
tik, csak a' békességnek fenntartatása 's
mind azohért a' kötésekért való kezeske-
dés, mellyek által ő megfundáltatott 's
megerössítettett.

„A' Fejedelmek a' köztök fennálló
felséges Szövetség' fundamentumának azt
a' megváltozhatatlan határozást esmerik
lenni, hogy, sem a' magok költsönös
dolgaikra sem a' más Hatalmasságokhoz
képpest való állapotjokra nézve, a' népek
törvénye' principiumainak szoros követé-
sétől soha el ne távozzanak, mivelhogy
ezeknek a' principiumoknak eltérés nél-
kül való követése, a' békesség' állandósá-
gának, 's különkülön minden Hatalmas-
ságok' függetlenségének, 's a' Státusok'
közönséges szövetsége' bátorságának zá-
loga.

„Ezen principiumok mellett hűsége-
sen megmaradván a' Fejedelmek, ezeket

ők azon öszszegyülekezésekben, mellyeket időnként vagy tulajdon magok vagy pedig Ministercik tartanak, a' magok szemek előtt fogják hordozni, akár a' magok tulajdon állapotjokat akár pedig más oly Országlószekeknek ügyeiket illetésk ezen öszszegyülekezési tanátskozássok, a' kik ezen ügyeknek eligazítására, az ő közbenjárásokat forma szerént kívánni fogják. Az a' lélek, melly az ő tanátskozássait 's diplomatikai munkálódásaitat mindenkor kormányozni fogja, fog ezen öszszegyülekezésekben is előlülösködni, 's ennek szeméi mindenkor a' világ' tsendességére fognak figyelmezeni. Illy czélzásokkal hajtották végre a' Fejedelmek azt a' munkát, a' melyre néve hivattattak vala. Ők ennek megerősítésén 's tökéletesebbitésén megszűnés nélkül dolgozni fognak. Ők nyilván való módon megismerik, hogy az ő Isten's az ő országlássok alá tartozó népek-eráni való kötelességeik, nékik azt parantsolják, hogy a' világ előtt, a' mennyiben ő tőlök függ, a' világnak az igazságban, egygyességben, 's mérséklettségben példát mutassanak; ők szerentéseknek tartják magokat azért, hogy nékik mostantól fogvást módjok leszen minden iparkodásaitat a' békességbéli mesterségeknek előmozdítatássokra, 's Státusait' belső boldogságának felemelésére, 's azon vallási és erköltsi érzékenységnel, melynek uralkodása a' szerentsélen időkben igen nagyon meggyengült vala, újabb felelevenítettésére fordítan.

Aachen Nov. 15-dikén, 1815.

Aláirták: —

Metternich. Richelieu. Castlereagh.
Wellington. Hardenberg. Bernstorff.
Nesselrode. Capodistrias.

* N o t a *

Mellyet az Austriai, Nagybritanniai, Prussziai, 's az Oroszbirodal-

mi Udvarok' telyes hialmú Biztosai, Nov. 4-dikén. 1818-ban Hertzeg Richelieuhoz intéztek:

Az Austriai, Nagy Britanniai, Prussziai, és Oroszbirodalmi alább megnevezett Kabinéti-Ministereknek 's telyes hatalmú Biztosoknak Fejedelmektől megparantsolatott, hogy Hertzeg Richelieu urral a' következőket közöljék:

„Ő Felségek az Austriai Császár, a' Prussziai Király, 's az Orosz Császár, az 1815-ben Nov. 20-dikán készült Kötésnek 5-dik cikkelye szerént, hogy a' Frantzia Királlyal egygyetértőleg fontolás alá vegyék, hogy valyon Frantziaország egy részének katonai módon való elfoglaltatása, melly az említett Kötésben meghatározatott, a' három esztendőknél telésekor megszűntetődhetik e, vagy pedig, hogy valyon egész öt esztendőknél telésekkig kell-e annak tartani? e' végre Aachenbe jöttek 's itt Ministereikre bizták, hogy ő Felségeknek a' Frantzia 's Nagy Britanniai Királyoknak telyes hatalmú Biztosaittal, hogy a' mondott fontos kérdést megfontolják, Conferentziai gyűléseket formáljanak.

„Ezen tárgy' megvisgálásában a' Ministerek és Biztosok' figyelmének legelőbb is Frantziaországnak belső állapotjára, azután pedig a' Frantziaországtól az azon 1815-béli Nov. 20-dikán költ Kötés által az abban részes Hatalmasságok eránt magára való kötelességeknek telyesítéssekre kellett hiterjesztődni.

„Frantziaországnak belső állapotja a' Kabinétek' meg nem szűnő gondoskodásainak tárgya vala már régtől fogva, 's minekutánna a' telyes hatalmú Biztosok Aachenben a' magok' ezeránt való gondolkodássokat egymással közlötték volna, azt a' Felséges Hatalmasságok a' magok' holttsessége szerént megfontolták 's megelégedéssel megismerték, hogy Frantziaországban a' törvényes és Constitucziionalis Királynak visszaállittatása által

szerentsésen megfundáltatott rend, 's az a' jó következés, mellyel az ő Legkeresztyénebb Felsége' eddig való iparkodásai megkoronáztattak, azt a' reménséget, hogy a' Frantziaország' boldogságára ily nagyon szükséges 's Európának legfontosabb javával ily elváloszthatatlanul összsztatoltatott Constitúziót az által megfundáltatva lenni szemlélhetik, megerősítik.

„A' mi a' Frantziaország' által felváltot tartozásokat illeti, az ő Legkeresztyénebb Felsége Biztosa által mindjárt ezen Conferentziának kezdetekor a' több Udvarok' Ministereik előtt tétetett nyilatkozatások, ezen tárgyra nézve is semmi kétségeskedést fenn nem hagytak, minthogy a' jött-ki belőlök, hogy a' Fr. Országlószék a' November 20 - dikai Kötés' és egygyezés' feltételeit leglelkiesmeretesebb és legditséretesebb pontossággal telyesltette, azon czikkelyekre nézve pedig, mellyeknek betölttetése még későbbi időszakaszokra volt határozatva, oly egygyezéstételt jóvállott, mellyel az egygyezés' részesei között mindeniket kielégítette.

„Minthogy tehát ezen legfontosabb kérdéseknek megvizsgáltatása ily resultumokat adott, erre nézve már most a' Császári és Királyi Felségek örvendező bizodalommal füleket nyithatnak a' magok személyes érzékenységeiknek 's ohajtásaiknak, 's határt vethetnek azoknak az eszközöknek, a' mellyekhez való nyulást csak a' szerentsétlen történetek, 's az a' kéntelenség, hogy önnön és Európa' bátorsága felől gondoskodjanak, tette vala ő Felségeknek kötelelességgé.

„Minthogy mostantol fogvást ő Felségeknek első kötelelessége leszen, hogy népeiknek azon hasznokat, mellyeket nékik ezen békesség szerzett, megtartsák, és hogy állandókká tegyék azon köteleket, a' mellyeken ezek megfundáltattak 's megerősítettek, reménlük ő Császári

és ő Királyi Felségek, hogy ő Felsége a' Frantzia Király, hasonló indulat által lelkesítettvén, azon meghivattatástól, hogy a' maga tanátslásait 's iparkodásait az ő Felségeikéitől az ezen hasznos munkában való meg vonni nem fogja, a' melly tanátsláaokat 's fáradozásokat ő Felsége mind azokra az eszközökre, mellyeknek az emberiség' javához 's az ő Felsége' országának ditsőségéhez 's boldogságához valami befolyása lehet. elszáni szokott.

„Midőn az alólirtak Hertzeg Richelieu urat arra kerik, hogy az ő Felséges Fejedelmeknek ezen kívánságát a' maga Monarkhájának tudtára adja, egyszersmind meghivják ő Excellentiáját, hogy minden mostani 's ezutánni tanátskozásaikban, mennyiben azok a' békességnek 's azon kötéseknek, mellyek a' békességet megfundálták, 's azon költsönös jusoknak 's állapotnak, mellyek ezen kötések által, minden Európai Fejedelmeknek megerősítésével megfundamentomossítattak és állandóvá tétetettek, illetik, vegyen részt.

„Ezen bizodalomnak, mellyet a' Felséges Fejedelmek a' Frantzia Király' böltsességébe, 's a' Frantzia nemzet' törvényszeretetébe helyheztetnek, nyilvánvaló kijelentése mellett az is az alólirtakra bizattatott, hogy ő Császári és Királyi Felségeknek neveikben az ő Legkeresztyénebb Felsége személye 's familiája eránt viseltető megváltozhatatlan barátság 's a' Frantzia Monarkhiának tsendesége 's boldogsága eránt való tartós részvétel felől, tegye bizonyossá ő Kir. Felségét.

„Szerentséjek van egyszersmind Hertzeg Richelieu urat is a' magok' igen különös tiszteletjek felől bizonyossá tenni.

Aachen, November' 4-dikén, 1818.

Aláírták:

*Metternich. Castlereagh. Wellington.
Hardenberg. Bernstorff. Nesselrode.
Capodistrias.*

*
*
*
N o t a

*Mellyet Richelieu ur, mint választ,
az Austriai, Nagybritanniai, Prusz-
szus, és Orosz Udvarok' Biztosainak*
Notáikra adott:

*(Ezen válasz a' jövő árkusban követ-
kezik.)*

*
*
*
Nagy Britannia.

A' Királyné ő Felsége Nov. 17-diké-
re viradó éjjeli két óraker meg halt. Élt
74 esztendőt, 5 hónapot, és 28 napot.
Hagyott maga után 12 élő gyermeket,
úgy mint 7 Princzet és 5 Princzaszszonyt;
15-dik gyermekét, Am áli á t, maga előtt
botsátotta-el az élők közül.

A' Szent Ilonai történetek közt for-
dult vala elé nem rég' az, hogy, mint az
Ujságlevelek kibírdették, a' Bonaparte
mellett volt Generálisok között ketten,
ugymint Gróf Moutholon és Gourgaud
összszervezvé, ezt onnét, a' Bonaparte'
helybehagyására Európába vissza kül-
dötték. Ő azolta Londonban tartozko-
dott, a' hol egy irást is adott-ki a' Wat-
terlooi útközetről, melyben, mint be-
széllik nagyon megsértette az Anglus né-
pet. Most már Londonból is elkül-
dötték az idegeneket illető törvény (az
úgynevezett Alien - Bill) ereje szerint.
Elküldtetése így ment véghez: — A'
politizai katonák Nov. 14-dikén a' szállá-
sára mentek, hogy ötöt az említett törvény'
ereje szerint gondviselés alá vegyék. Ő
nagyon hevesen viselte magát. Nagy lár-
ma támadott, melly közben a' politizai
előhárók kemény ütések kaptak. Hirie-

len lepettetvé-n-meg, egy pár töltött pis-
tolyainak 's handzsárjának nem vehette
hasznokat, melyre nézve az ablakhoz sza-
ladván, azt felnyitotta, 's a' néphez ki-
áltozott, effélet mondván, hogy tolvajok,
ragadozók mentek reá; meg akarják fosz-
tani. Talám reménte, hogy a' nép ki-
veszi a' politizai katonák kezéből, vagy
hogy a' lárma 's veszedés közben útát
veszthet. De el nem érthette célját. Egy
kotsiba tétettetvé, Harwich felé útnak
indíttatott. *Rumfordnál*, míg új lova-
kat fogtak szekere elejébe, ismét fellár-
mázni iparkodott az éppen vásárra ösz-
szegyülekezve lévő népet. De mind hi-
jába. Harwichnál postahajóra ültették,
's *Kuxhafen* felé útnak indították. Azt
erössítik némelyek, hogy az ő Angliából
lett elküldtetésére is a' Sz. Ilonára
nézve mostan előfordult öszszceskúvés
környülállások szolgáltatnak volna okot a'
Ministereknék.

*
A' *Morning-Chronicle*, legújabb le-
velében is oly nyilatkozatást tesz', hogy
ő állandólag megmarad azon első szava-
ji mellett, hogy ő nem hiszi: sem a' Ro-
mával, Párisal, 's a' többivel való le-
velezést, sem azt a' plánomot, melly a'
Bonaparte' elszöktetésére célzott vol-
na, 's a' melynek *Hudson Lowe* a' ma-
ga nagy vigyázósága által a' kezére ke-
rült könyves és írásos ládában akadott
volna nyomába, a' melly nagy vigyázás
egészszen és egyedül tsak abban állott,
hogy egy ládát valakinek szolgálatraváló
készsége, neki a' kezébe szolgáltatott.
Annak a' beszédnek se' ad a' *Chronicle*
semmi hitelt, hogy Sz. Iloná szigete
mellett egy nagyon sebesen evező gya-
nus hajót vettek volna észre le 's fel tsa-
varogni. Sőt egyenesen kimondja ezen
újabb levelében a' *Chronicle*, hogy ő
azt véli, hogy ez az egész öszszceskúvés
tsak a' végre gondoltatott legyen ki, hogy

Hudson Lowéról, az a' gyűlölség elhárítathassék, melyet ő a' maga Sz. Ilonán elkövetett tselekedetet; által, valamint Angliában, úgy Európában is, magára és azokra vont, a' kik őtet oda Kormányozónak küldötték. — „Mert, így okoskodik a' *Chronicle*, ha tsak azt megmutathatnák is, egyszer a' *Hudson Lowe* pártfogója, hogy volt légyen valami olyan öszszeesküvés munkába, mellyel a' *Bonaparte*' elszókttetésére, céloztak, így osztán elég mentő okok lenne arra, hogy az egész világ előtt hirdessék, hogy *Hudson Lowe* a' Bonapartéval való kemény bánás által tsak tartozó kötelességet teljesítette. A' *Kurir* és a' *Times* ugyan azt erőssítik, hogy annak hitelt adni, a' mit mi erőssítünk, (tudniillik, hogy erre az egész öszszeesküvés-i lármára az említett könyves ládának a' *Hudson Lowe*' kezére lett kerülése adta volna az alkalmatosságot), igen nagy együgyűség volna, 's azt kérdik tőlünk tsufolódva, hogy honnét vettük mi ezeket a' mi tudósításainkat? talám tsak nem a' *Musquitó*ról? Mi pedig azt kérdjük a' Kurirtól 's a' Timestől, hogy: hát miért ne vehettünk volna mi is ezen hajónál megérkezésével tudósításokat Sz. Ilonáról? Mitsodá okokra nézve nem hozhatott volna ez a' hajó magános személyektől is arról való tudósításokat, hogy miképpen folynak a' dolgok ezen szigeten? Egy ilyen magános személyhez egy Sz. Ilona szigetén vizsgálás alá vonatott magános személytől vettük, mi (*Chronicle*' írój) az itt következő tudósítást, melly ezen tárgyra nézve a' Kurirnak minden társait egyszerre elhalgattathatja. A' dolog ez: —“

„Kapitány *Brash* a' mult Junius végén Angliából *Lusitania* nevű szállító hajóval *Sz. Ilona* felé útnak indulván, egy könyves és leveles ládát is elvitt magával bizonyos személyek számára,

szóval 's irás által is megigérvén, hogy azoknak kezekbe fogja adni, a' kikhez szoll. Hogy adta pedig a' kezekbe, megtettzik azon levélből, mellyet onnét a' feljebb említett magános személyhez Londonba küldötték, 's a' melynek itt következik a' summája: —“

„Egy láda (így szoll a' Sz. Ilonai tudósító) melyben könyvek és levelek voltak, 's a' mellyet azon hajós-pátrónus, ki ide hozta, az ide való Kormányozónak maga bejelentett, betiltatott. Ezen hajós-pátrónus azon iparkodván, hogy a' Kormányozó tisztség az ő hajóját bérelje ki a' végre, hogy Cápbol (a' jó reménség' fokáról) Sz. Ilonára eleséget hozzon, úgy gondolkodott, hogy semmi által jobban nem ajánlhatja magát a' Kormányozónál, mint ha ezen láda felől jelentést teszen. Tehát a' Kormányozó Adjutánsához ment, 's azt mondotta ennek, hogy ő ezen ládáról, mellyet titkon 's mint nagy fontosságú dolgot reá bízta, jónak találja a' Kormányozónál jelentést tétetni, 's azt neki egyenesen kezébe szolgáltatni.“ — A' mi pedig (itt már ismét a' *Chronicle* folytatja szavai) ezen küldésnek fontosságát 's titkosságát illeti, a' küldő azért adta a' vivőnek a' ládát úgy által, mint fontos és titkos valamit, minthogy tudta, hogy *Hudson Lowe*, a' *Longwoodi* Frantziáktól mindent elvon, a' mit tsak kezéhez kaphat. A' könyvek laistromából megítélhetni, hogy valyon tehettek volna-e ezek Sz. Ilonán valami hárt. A' könyvek ezek voltak: A' *L. Kinnaird*' Memoárjai; *Brougham*nak és *Greynek* parlamentomi beszédjeik; A' *Stanhope*' beszédjére tett felelet; Az Oroszbirodalomról való jegyzések *Wilson* által; Az Oroszbirodalomban, Egyiptomban, a' Vendében, 's Portugalliában való táborozások; így az 1814. és 1815-béliek; hasonlóképpen az Eugeniusei 1815-ban és 1814-ben; A'

Rogmat által kiadatott Hadi Mesterség; A' Keresztes háboruk' leírása, 's több csefélék, és három Átlások. A' mi pedig a' ládában találtatott leveleket illeti, ezekre nézve azt az ajánlást teszi a' láda' küldője, hogy ő mindeniknek foglatjáról, valamint szintén azoknak küldetetéssek' okairól is kész számot adni, 's minden ellenvetésekre megfélelni, akár honnét vegyék is származásokat. Mind ezekkel a' magyarázatokkal megelégedhetnek ezúttal a' Kurir 's ennek szövetségese a' Times. A' mi pedig azt illeti (ezek a' *Chronicle*' berekesztő szavai) hogy melly nagy fontosságú dolog legyen a' Kurir kifejezéseji szerint a' Bonaparte' jó megőriztetése, mi erről úgy itélünk, hogy ha Bonaparte Frantziaországba ma már vissza menne is, nem sok pártfogókra találna ott. Mi már több ízben kinyilatkoztattuk azon vélekedésünket, hogy a' Frantzia népnek nagy massája meggyőződve van affelől, hogy néki az Országló-házváltogatás nem hasznos, és hogy egyedül magoknak tulajdoníthatnák a' Bourbonok, ha a' Frantziák valaha ezen meggyőződést megváltoztatnák. A' Frantziák elfjutottak a' magok' tusakodásaiknak nagy czéljához, azon Constitúcióhoz tudniillik, melly alatt a' nemzet a' maga hangját hallathatja, 's meggyőződtek affelől, hogy jobb nékiak ez a' Constitúció a' mostani Országlóház alatt, mint egy katona fő alatt való állapot. Így a' Királyi familiának is módja van végezetre igasság' szavait hallani, 's a' valóságos jó hazafiak' tanátlásaiknak követése meg fogja őket azon tévedésektől őrizni, mellyek ezen Országlóházra ily sok szenvedést vontak."

Spanyol Amerika.

Az Északi Amerikai Ujságírók azt az

őreg Artigást grákran elé veszik 's jól megdicsérik, a' nélkül, hogy okát mondanak, mire czéloznak velle. Most így írnak felölle: — „A' La-Plata vize' bal partján a' Támadóknak néhány osztályaik öszszetsatolván magokat 's egy magános Respublikát formálván, Artigást a' magok' fejévé választották, a' ki ugyan eléggé mentette magát idősölytáival (az ember már 70 esztendő't töltött) és azzal is, hogy nam bír Országláshoz kívántató esmeretekkel, de tsakugyan nem állhatott ellent, mert emezek megmondották néki, hogy ők mást senkit nem esmernek, kihez úgy biznának, mint hozzá. Ezen Respublika azt a' vidéket foglalja magában, melly a' Parana 's az Uruguay vizek 's a' La-Plata bal partja között fekszik, 's közönségesen *Entre-Rios* nevezet alatt esmeretes. Benne vannak Montevideo, Maldonado, Rio-Negro, San Carlos, Colonia, Canilla-de-Mercedes, Capilla-Narva, San Salvador, Paysandu, Conception-del-Uruguay, Gualaguay, Gualeguaychu, Corientes 's Parania nevű városok, és sok faluk. *Montevideonak* a' Portugallusok által lett elfoglaltatása után *Purificationba* tette által Artigás a' maga fő hadi szállását. Az ő katonáji rongyosok, fizetést nem kapnak, nem is sok van mit egyenek: de úgy szeretik a' vezérjüket és a' szabadságot, hogy semmi szenvedéssel nem gondolnak. Ezek, ha meggyőzetetnek, *pardont* soha se' kérnek. A' nép felettebb tudatlan, de Artigas nagyon iparkodik a' tanulásnak lábrakaptatásán. A' kereskedés a' La-Plata vizén most egészszen szabad; az igasságot részrehajlás nélkül kiszolgáltadják mindeneknek. A' boldogságnak minden tekintetbéli virágzását még most lehetetlennek teszik a' szüntelen való hadakozás' inségei."

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

B é t s.

Császár és Király ő Felsége a' maga *Aachenbe* tett útjából, Császárné ő Felségével egygyütt, Béts városa' lakosainak nagy öröme tegnap délelőtti 11 órákor kivánt jó egészségben megérkezett.

A' régibb és intereses Obligatziók' Serieseinek ötödik rendbéli sorsvonása e' folyó December' 1-26 napján véghez menvén, a' 304-dik Series jött ki, melly a' G o 11 háztól felvétetett Obligatziókat foglalja magában, 's áll 1,240,000 forint tőkepénzből, 's a' leszállított bets szerént 24,800 forint interesből.

A' Frankfurti levelek szerént Orosz Császár. ő Felsége oda Nov. 23-dikán éj-

félkor megérkezvén 25-dikben délelőtti 9 órákor *Darmstadt* felé átnak indult, az özvegy Császárné ő Felsége pedig, *Konstantinus* és *Mihály* Nagy Hertzegektől a' maga fíjaitól kísértetvén, még azon délután megérkezett Frankfurtha. Bejövetelét ágyuk' durrogása 's a' harangok' zugása alatt tartotta. A' város' határain a' város' lovassága tett kísérei pompát.

A' Frantziaországból eljött Austriai ármáda' bal szárnya, a' melly 12,012 emberekből áll, 14 napoktól fogva *Ulmán* által folytatja útját *Regensburg* felé, a' hova annak 911 fejekből álló fő hadi szállása, Nov. 25-dikén érkezett meg. Ugyan akkor annak jobb szárnyát formáló isoportok (15,000 emberek) *Kempten* 's *Ravensberg* felől *Salzburg* felé jöttek.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
December' 1-ső napján 250 $\frac{1}{2}$ — 2-dikán 249 $\frac{3}{4}$ — 3-dikán 246 $\frac{1}{2}$ — forintot.

A' gabona' Posonyi mérőjének középara némely piatzokon: —

	Buza	Elegyes	Ro's	Árpa	Zab	Kukoritzá
Agrámban Nov. 15-én	5 $\frac{1}{2}$ — 6 fl.	— —	4 fl.	5 $\frac{1}{2}$ fl.	2 fl.	5 fl. 30 kr.
Broodon 14-dikén	5 — 6 fl.	2 fl. 45 kr.	— —	1 fl. 45 kr.	1 fl. 20 r.	2 fl. 45 kr.
Kassán 15-dikén	4 — 4 $\frac{3}{4}$ fl.	3 fl. 45 kr.	2 fl. 45 kr.	1 fl. 48 kr.	1 fl.	2 fl. 45 kr.
Munkátson 15-kán	4 $\frac{3}{4}$ — 5 fl.	— —	3 fl. —	— —	2 fl.	4 fl.
Uj-Betsén 15-dikén	5 — 4 fl.	2 fl.	— —	1 fl. 15 kr.	1 fl. 15 kr.	— —
Temesváron 20-ikán	2 $\frac{1}{2}$ — 2 $\frac{1}{2}$ fl.	1 fl. 45 kr.	— —	1 fl. 15 kr.	1 fl. 7 kr.	1 fl. 15 kr.
Pesten 27-dikén	4 fl. 48 kr.	2 fl. 56 kr.	2 fl.	1 fl. 25 kr.	1 fl. 50 kr.	2 fl. 7 kr.
Bétsben 24-dikén	7 fl. 50 kr.	— —	4 fl. 21 kr.	5 fl.	2 fl. 50 kr.	— —
— — 28-dikán	7 fl. 18 kr.	— —	4 15kr.	5 fl. 6 kr.	2 fl. 50 kr.	— —